

ג' גליונות לעיון בפרשת השבוע

ערכים בידי נחמה ליבוביץ שנה שלישי
יו"ל ע"י מוסד חורף ודשכלה למבוגרים ולנער
הסדרות נשי מזרחי באסריקה

בראשית (תשי"ד)

פרק ג'

שאלון זה הוא המשך שאלון בראשית חס"ג, סעק בפסוקים הראשונים של פרקנו ובמהותו של "הנחש" ובמובנו של "עץ הדעת". עיין סס

- א. שאלות ודיוקים ברס"י:
 1. + א' ד'ה ולא תגעו בו, יס ממפרטי דס'י המקסיס: למה הבוא מסוק ממטלי ('ל' ו') פראיה לדבריו ולא הכיא את דברי התורה דברים ד' ב'?
 2. + ד' ד'ה לא מות המותון, מה ראה רס'י להביא דברי המדרס הזוח? (וראה הכלל שלו כבחירת המדרסיס פסוק ח' ד'ה ויסמעו.)
 3. + ו' ו'חרא. מה קסה לו? דברי רס'י אלה לקנחיס מבראשית רבה "ואחה דבריו של נחש". מה ראה רס'י להוסיף עוד: "וחנאו לה וחאמינה לו"?
 4. + ו' ד'ה כי טוב השץ. מניין לו?
 5. + ז' ד'ה ותמקחנה. למה לא פירס רס'י כך גם ב-כ"א י"ס ויסקח אלוקים את עינייה? (וע' מורה נבוכים מאמר א' בסוף פרק ב' על פסוקנו ועל הסוק ההוא, והועתקו דבריו בטאלון וירא חס"ג, עיין סס).
 6. י'א ד'ה מי הגיד לך. ולמה לא פירס כמסמכו?
 7. י'ב ד'ה אשר נחת עמדי. מה קסה לו?

ג. ח' ויסמעו אח קול ח' אלוקים מחלקך. עיין רס'י, ראב"ע (ער גם הוא אחר רמב"ן)

- 1. במה נחלקו המפרטיס?
- 2. כמי מחס חרגס רמב"ן: דא הארטען זי די טטימע דעס עוויגען וועזענס, גאס, וואנדעלנד צור זייטע דעס טאגעס.
- 3. בראשית רבה י"ט: טמעו קולן של אילנות סחיו אומריס: גנב דגנב דעתיה דברייה (=דעת בוראו), מה הרעיון הכלול בדברי המדרס?

ג. איכה.
 חרכסיס לבקעה: המבקס לדעת מקום המבוקס, יאמר "איפה הוא"? "איפה חס רועיס" (בראשית ל"ז), "איפה לקטת היום?" (רות); אבל הסואל "איפה הוא" אינו כי אם מתמיה סלא מצאו במקום הרגיל. (וו איזט ער גאכליבאן); "ואיה נפלאותיו אשר ספרו לנו" (סופטיס ו') וו בלייבען זיינע וואונדער, "איה סלה אסתך" (בראשית י"ח) = מדוע איננה עמך פח, "איה ה' אלוקי אדוני אליהו" (מלכים ב' ב') = מדוע איננו עמי לחוסיעני כמהו. - וכן זה "איכה" = מדוע אינך במקומך הרגיל... מה תקסל המחרץ על ידי באור זה סל המלה "איכה"?

ד. כ"ב הן האדם היה כאחד ממנו לדעת טוב ורע. עיין רס'י, ראב"ע (ער כמו איט ממנו כ"ג ו') ועוד קרא להלן מן וטעם הפסוק כמו והייתס... ספורנו;
 רמב"ם הלכות תשובה פרק חמיסי הלכה א': רסות לכל אדם נחונה, אם רצה להטות עצמו לדרך טובה ולהיות עדיק - חרטוה בידו. ואם רצה להטות עצמו לדרך רעה ולהיות רסע - חרטוה בידו. הוא סכתוב בחורה: הן האדם היה כאחך ממנו לדעת טוב ורע. כלומר: הן מין זה סל אדם היה יחיד בעולם ואין מין סני דומה לו בזה הענין, סיהא הוא מעצמו בדעתו ובמחשבתו יודע הטוב ורע ועוסה כל מה סהוא חפץ ואין מי סיעכט בידו מלעסות הטוב או הרע... (הערה לדברי ראב"ע הנ"ל: "פחח קטן" בלסון המדקדקים הקדמוניס - סגל. "מוכרח" - נפרד ולא נסמך.)

- 1. כאר את דברי ראב"ע: או פירס על מחשבתו.
- 2. במה סונה דעת הרמב"ם בהכנת הפסוק מדעת כל האחריס? העתק את הפ' בסימני פסוק לפי הפיסחו.
- 3. מה מאלעו סלא ללכת בדרך סאר המפרטיס?

השאלות המסומנות ב + הן קסות יותר. יענה כל אחד כפי מדרגתו. את החסובות יס לסלוח לנחמה ליבוביץ, ירוסלים, קריח משה.